

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național-creștin independent.

Apare în fiecare Miercuri.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 10 cor., 6 luni 5., 3 luni 2 coroane 50 bani.

Pentru România și străinătate:

Pe an 14 franci, 6 luni 7 franci, 3 luni 3 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERȚIUNILE:

Un rând petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumerajunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază

Cernăuț, 22 August 1908.

Comitetul central al partidului național român din Bucovina, întrunit în ședința plenară Luu în 27 Iulii 1908 în palatul național din Cernăuț decide în principiu, că este pentru unirea întreg poporului român din Bucovina și-l obligă pe comitetul executiv al partidului național de a lua măsurile necesare pentru a inaugura o astfel de unire, care să asigure independența deplină partidului nostru.

Povestea e veche cit lumea și binecunoscută dușmanilor poporului român din Bucovina, că discordia precum în sinul unei familii poate avea urmări de tot nefaste, așa în desvoltarea unui popor ea se manifestă în mod direct catastrofal.

Maxima »divide et impera« a fost prin multe decenii prima și ultima rațiune a guvernelor austriace și a guvernurilor din Bucovina, cari, lipsiți de vederi mai largi politice și conduși de antipatii și simpatii personale, asmuțau un popor contra celuilalt, sămănu din adins neînțelegeri între fiii aceleiași națiuni, profitând de ambiții urite ale unor firi slabe de inger, pentru a le face unelte oarbe și supuse la înghenunchiarea acelu popor, de ai cărui fii astfel de indivizi decăzuți se girau.

Cu durere constatăm, că mai ales în istoria poporului din Bucovina întâlnim astfel de figuri erostratice, cari nici cu disprețul cel mai mare nu merită de a fi numite de urmași.

Dacă într'un moment dat n'avea guvernul dreptul un interes la divizarea noastră, se afla câte un renegeat blăstămat, care bătându-se pe nestătornicia noastră, prin făgăduinți de favoruri sau sume de bani corumpea morala celor dela conducere, producea invidie reciprocă la aceștia și desbinare și ură de moarte în rindurile fiilor națiunii, devenind astfel el domnul situațiunii și conducător al destinului poporului nostru.

Când regretatul Dr. George Popovici împreună cu dl Dr. Iancu cav. de Flondor luptau contra samovolnicilor guvernului Bourignon și în țară domnea o insufletire generală, așa numiții »pactiști« cu o miopie condemnabilă încheie, în aceasta eră a luptei pentru tricolor, faimosul pact, întărind din nou poziția zdruncinată a lui Bourignon

și contribuind foarte mult la doborârea lui Popovici în campania electorală din toamna anului 1900, a aceluiaș an, care ni-a adus ca o specialitate bucovineană și apariția »Sentinelii«.

Alocațiunea guvernului din 18 August față de mitropolitul de atunci despre iredentismul preșterii romine, numirea lui Ieremijczuk de profesor la facultatea teologică, faptele baronului Schwind, a inspectorilor școlari Tumlierz și Omelian Popowicz, lupta pentru școala din Volcineț sînt numai unele epizode din acea vreme de tristă memorie, pentru care fiii națiunii noastre în mare parte poartă vina.

Trecem cu vederea peste evenimentele anilor 1903 și 1904, cînd s'a ațîțat zizanie atît de cumplită între diferitele clase ale poporului nostru, cînd morala politică a primit o lovitură de moarte; cînd o parte de Romîni aliați cu Rușii și Ovreii luptau cu arme inveninate contra fraților lor, necruțînd nici sanctuarul familiei; retăcem, că în lupta aceasta paricidă un Stocki a fost ajutat de Romîni contra lui Nicu cav. de Flondor, că din motiv de dușmănie politică s'a căutat a nimici existența de familii romînești.

În toamna anului 1905, cînd a fost vorba de stăpînirea unui mandat romînesc, toți Romîni, dară mai ales cei huiduiți, uitînd neînțelegerile din trecut, au lucrat din răspuțeri pentru dl Dr. Aurel cav. de Onciul contra rusului Mallek. Atunci numai unirea noastră a reportat izbînda, a salvat un mandat romînesc, pe care de altfel la împărțirea mandatelor prin noua lege electorală pentru parlament de bună samă nu l'am mai fi căpătat. În loc însă să învățăm minte din acest eveniment, peste scurtă vreme sfășierea reciprocă a început din nou cu mai mare vehemență, silindu-ne la fondarea ziarului de față, care luptă de abia în timpul ultim a primit forme mai urbane, a devenit mai domolă. Nu voim să facem nimărui vr'un reproș, fiind-că despre lucruri, cari nu se pot schimba nu aduce nici un folos de a rezona, și pentru-că pe de altă parte s'ar putea chibzui, că evenimentele timpului mai apropiat însă numai cit o fază necesară, de-și precipitată, în desvoltarea poporului român.

Deasemenea noi nu le spunem aceste, ca să ațîțăm jaratecul de sub spuză, ci convinși fiind, că dacă ajunge un călător la răspîntiile drumului, e bine de a-și da sama de drumul parcurs, înainte de ce apucă o cale nouă.

Poporul român din Bucovina se află la o astfel de răspîntie. Deși aliat cu partidul creștin-social german din Austria, însămnătatea lui din cauza puterilor slăbite prin divizarea existentă se reduce atît în politica din țară, cit și în afacerile imperiului la un minim invers proporționat cu capacitatea și forțele lui de luptă.

Poporul nostru e astăzi o turmă fără păstor, o armată lipsită de conducător și disciplină.

Aceste lipsuri le simțim noi și aliații noștri la fiecare pas, de ele se bucură și proșta jidanii și ceilalți dușmani ai noștri.

Unirea Romînilor sub o conducere autoritativă și neșovăitoare e un postulat al salvării existenței proprii, e o dorință generală, care ne dispenzează de a mai discuta necesitatea ei.

Ar fi fost natural, ca această unire să se facă în față dușmanului comun spontan.

Că nu s'a făcut, nu purtăm noi vina, ci resimțirea unei lipse de încredere în sinceritatea compaciscenților la o mare parte din acele persoane, cari în devotamentul și spiritul lor de jertfă pentru cauza națională cu ocazia alegerii d-lui Onciul în anul 1905 s'au văzut ulterior decepționați.

Cu toate aceste însă interesul general a învins și de astă dată sensibilitățile individuale, precum dovedește rezoluțiunea unanim votată din capul jurnaiului, deși considerînd proverbul, că pacte bune susțin prietenia. Stipulațiunile, ce vor forma baza împăcării respective a unirii, se vor da publicității, ca publicul să poată controla sinceritatea și bunăvoința compaciscenților, pedepsind cu disprețul general pe acela, care din motive egoiste și fără cauză gravă ar cuteza cîndva cu mîna sacrilegă să periclitizeze buna înțelegere între Romîni.

Un mănunchiu de bețe nu se poate rupe, cite pe unul le rupe și un copil.

Aceasta să ni servească de pildă!

ILIE DAN.

Vineri în 14 l. c. a încetat subit din viață, în urma unui defect de inimă, consilierul de pe lingă tribunalul din Suceavă dl **Ilie Dan.**

Moartea acestui judecător român însemnează pentru noi Romîni o pierdere tot atît de mare și ireparabilă, ca și pentru copiii săi rămași orfani, făcă sprijin și fără povățuitor și nici cînd nu am putut gîndi, că contrarii noștri etnici vor profita de această ocaziune, pentru a încerca să deie o lovitură corpului judecătoresc din țară, și în special judecătorilor romîni.

Chiar Vineri s'au am putut citi în toate gazetele din capitală detaliile asupra morții decedatului consilier, detaliile, cari pe ori și cine dintre noi au trebuit să ne împle de indignare și înverșunare, deoarece aceste preținse detaliile nu erau alta nimică, decît defaimările cele mai nerușinate la adresa decedatului judecător Dan. Acest bărbat, plin de sentiment pentru neamul său, acest cap de familie care trăia pentru viitorul copiilor săi, acest judecător, care cu sfințenie, viața sa întregă, a grijit să-și împlinească datoriile impuse lui prin funcțiunea sa, în ochii corespondenților dela jurnalele jidovești a devenit dupre moartea sa un criminal, un judecător fără conștiință, care în urma cercetării, îndrumate contra sa și în urma afectului, rezultat din această cercetare, a fost chemat înaintea judecătorului celui mai înalt, pentru a-și da socoteală de faptele sale neonestele!

Cu o nerușinare și impertinență nemaipomenită, proprie numai unui scribent, fără pic de mustrare de cuget, corespondentul din Suceavă al jurnalelor din Cernăuț s'a grăbit să lățească știri jignitoare și tendențioase la adresa unui bărbat valoros pentru neamul romînesc, fără să vroească a-și da seama, că prin divulgarea astorfel de știri el pîngărește memoria unui bărbat, care

pînă nu demult odată a fost fala și razimul unui neam întreg.

Intențiunea urmărită de aceste jurnale e destul de vădită: compromiterea corpului judecătoresc și îndeosebi a judecătorilor romîni din Buvina.

Cercetarea îndrumată contra mai multor funcționari dela tribunalul din Suceavă, a documentat, ce-i drept, vinovăția unui judecător. Dar acesta este străin și de legea și de limba noastră. Fînd judecătorii romîni bărbați obiectivi și conști de dătorințele lor, ei privesc urmărirea cămătarilor și a cîrșmarilor fără suflet de o dătorie principală și deciu ra contra acestor judecători, nutrită de cătră cei cu musca pe căciulă, e fără margini, e atît de intensivă, încît nici dincolo de mormînt nu ești sigur de ea.

Numai că pîngărirea memoriei unui decedat documentează afară de o blăstămăție fără păreche și o lipsă de curaj, pe care o poți întîlni numai la caracterele cele mai mizerabile. Consilierul Dan a trăit cinstit pînă la ultima sa resuflare și memoria, pe care i-o păstrăm noi, cari l'am cunoscut, e neprihănită și nici cele mai mizerabile defaimări nu vor fi în stare să i-o știrbească cît de puțin.

Ci mai virtos defaimările aduse primos acestei memorii se vor resfrînge asupra defaimărilor însuși, cărora li dăm sfatul să nu se atîngă de cîntea noastră, nici a celor vii, și mai puțin a celor morți, căci răsplata, ce o vor primi ei pentru astfel de fapte va fi strașnică și de ea »Christoși să fiți nu veți scăpa!.....«

Un act de milă Impărătească.

Din incidentul aniversării zilei natale a 88 M. S. Prea grațiosul nostru Impărat a binevoit a adresa Excelenții Sale ministrului de justiție Dr. Klein următoarea scrisoare:

»Iubite Dr. Klein!

În anul, în care mi se aduc spre amintirea urcării mele pe tron, urmată înainte de 60 ani, atîtea semne de dragoste și de supunere din partea popoarelor mele, vroesc să-mi aduc aminte și de acei nenorociți, cari au păcătuțit contra legilor statului și-au căzut sub pedeapsă.

Tuturor acelor persoane, cari înainte de promulgării acestei amnestii, au fost condamnate pentru crima de leză majestate contra Majestății Sale sau contra unui membru din casa domnitoare sau pentru aceste amîndouă crime, fără ca să existe altă concurență de delict, li ert pedeapsa dictată, întrucît aceste pedepse încă nu sînt ispășite și ordinez, că aceste crime, dacă ele sînt comise înainte de ziua amintită, să nu mai fie urmărite, sau dacă se urmăresc de prezent, urmărirea să fie suspendată.

Tuturor acelor persoane, cari înainte de promulgarea acestei amnestii au fost condamnate la deținere

de cel mult 2 săptămîni sau mai puțin, sau la o amendă de 150 coroane, dacă ele pînă la această condamnare încă nu au fost condamnate, li ert această pedeapsă. Ear dacă în loc dela deținere, au fost condamnate ia amende în bani, li ert și aceasta.

Tuturor acelor persoane, cari înainte de promulgarea acestei amnestii au fost condamnate la o deținere de cel mult trei luni sau la o amendă amăsurată, dacă ele pînă aici încă nu au fost condamnate, li ert urmările imbinat cu această pedeapsă și anume incapacitatea de a putea ocupa anumite posturi de incredere, de a se uza de anumite drepturi și de a putea exercita dreptul pasiv și activ la alegere în corporațiuni publice.

Mai ert celor 362 persoane înduse restul pedepsei, ear celor 190 li ert pedeapsa cu desăvîrșire. (Din persoanele agrățiate se află 9 deținute în penitenciarul din Cernăuț ear 6 în cel din Suceavă.)

Aceste acte de milă intră în vigoare cu ziua 18 August 1908.

Bad Ischl la 5 August 1909.

Franz Josef m. p.«

Nici că se poate un semu mai vădit despre marimonishea bătrînelui nostru Monarh, pentru a cărui sănătate în ziua de 18 August s'au înălțat milioane de rugi cătră Inaltul Creator.

Vești rele. — Ce avem de așteptat dela Germîni naționali?

Știri rele ni sosesc din munții noștri. Uzurarea populațiunii din Gurahumorului cu victualii și băuturi a devenit insuportabilă. Ca să poată urca prețul rachiului, propinatorul Fischer din acest oraș a urcat prețul berii; și a făcut un pact cu un concesionar de beri străine, astfel, încît azi are monopolul pe toate băuturile și astfel dictează prețurile dupre cum vrea.

În urma secefei și a inundărilor ultime, țărani sînt constrînși de ași vinde vitele cu prețuri nepomenite de mici, pe cînd carnea cu toate astea a fost urcat de răul unui cartel jidovesc, care există între măcelari. Aceste se petrec sub ochii prefecturii, care nu face nimic. Noroc pentru populațiune este prăvălia romînească, care speroște din zi în zi și se bucură de concursul nu numai a Romînilor, ci și a străinilor.

Cu ocaziunea înființării gimnaziului nemțesc din Gurahumorului, Nemții creștini-sociali din propria inițiativă au cerut introducerea limbei romîne ca obiect obligat. Se'nțelege că Romîni s'au alipit cu bucurie de propunerea asta, cu atît mai mult că deputatul Keschmann li făgăduise Romînilor, că și el se va întrepune pentru planul acest de instrucțiune.

Dep. Keschmann se vede că a uitat de promisiunile sale, deoarece dinsul asistînd la ședința comitetului comunal, care se ocupase cu înființarea gimnaziului, declarase unui interpellant romîn, că sub nici o cîndiție limba romînă nu se va introduce ca obiect obligat. Se'nțelege, că această decla-

rațiune nu o dădu dl Keschmann tocmai în momentul acela, în care comitetul comunal votase deja în princip înființarea gimnaziului, care va fi pentru comuna Gurahumorului tot imbiuată cu spese deosebite.

Intrebăm acum, cum vine ca districtul cel mai romînesc să susțină un gimnaziu germîn, în care nici chiar limba ca obiect obligat nu i se concede majorității populațiunii? Știm acuma ce avem de așteptat dela așa numiții germani naționali, cari dacă e vorba de alta populațiune, nici chiar limba lor nu vroiesc s'o învețe.

Cu toate aceste rugăm pe domni preoți și învățători să prepare cît de mulți copii pentru examenul de primire în Septembrie, dacă nu li convine a trimite copiii la gimnaziul din Cimpulung. Astfel am putea căpăta și noi în scurtă vreme la gimnaziul nou înființat cl. paralele.

Ear pe deputații noștri îi somăm să se întrepună imediat și numai-deci pentru clase paralele, căci altfel vor auxi dela ministrul de culte tot acelaș »non possum« pe care l-au auxit ei, cînd au cerut crearea de clase paralele la gimnaziul din Rădăuț.

Revoltă țărănească?

Vineri la 14 l. c. o mulțime de țărani din Crasna Iischi s'au prezentat în Cernăuț în fața palatului țării. Șese din ei au fost conduși de prefectul districtului Storojineț Dr. Korn la președintele țării spre a fi ascultați.

E vorba de imășurile comunale, cari după părerea țărănilor au fost răpîte la timpul său decătră proprietarul mare de acolo și pe cari își închipuie aceștia că le vor putea redobîndi. Se vede că permișiunea dată de ministeriu ca să se lase în vara aceasta vitele țărănești la pășune în pădurile fondului religios a deșteptat și în inimele Crăsnenilor dorul după imășul — pretins al lor —, care de prezent li lipsește cu desăvîrșire. Sperînd că printr'o acțiune solidară vor izbuti să cîștige acest imăș comunal, s'au pornit cu toții zilele trecute și în cîteva oare au tăiat prin pădurea boierului Stîrcea un drum lung și lat — pe acolo, pe unde li se pare că ar trebui să fie hotarele între comună și proprietatea mare. A trebuit să vină la fața locului însuș prefectul districtual cu o asistență de vr'o 40 jandarmi ca să-i aducă la ordine. Despre isprăvile lor îndrăznețe vor trebui să-și deie seama în fața curții cu jurați.

Este de mulțămit exclusiv numai prefectului Dr. Korn că s'a evitat o are vărsare de sînge.

Prezidentul țării i-a primit cu multă liniște și îndemnîndu-i la pace, li-a promis, că totul ce vor permite legile, li se va concede și mai ales vor fi informați pînă în 14 zile asupra tuturor actelor oficioase, cari stabilesc cadrele drepturilor între proprietatea mare și comună și cari după părerea sătenilor ar trebui să li conceadă mai multe drepturi . . .

Aice e la mijloc însă o mare neînțelegere, după cum știm noi. Pe timpul baronului Eugen Stîrcea Crăsnenii se bucurau de mari libertăți, mai ales la pădurea boierului.

Vitele lor pășteau în pădure, fără să cîrtească cineva, lemne lua cine voia atît de ars cît și de clădit, scurt, erau timpuri de aur pentru țărani; acuma însă s'a introdus rigurozitatea obicinuită pretutindene la pădurile bine administrate și oamenii țipă de ciudă și de nevoie, cu care nu erau deprinși.

A apuca însă toporul și ferestul și a-și croi hotarele în mod samavolnic, aceasta e ceva prea mult și de aceea nu au făcut bine cei ce au crezut că pe această cale vor dobîndi ceva de Doamne-ajută!

Temerile noastre nu ne-au înșelat, căci rezultatul, ce l'a obținut deputațiunea țărănilor din Crasna a avut un efect grozav.

Nici unul din deputații sătești nu s'a întors la vatra sa din cauza, că au fost deținuți în arest preventiv, bănuți fiind de instigatori. Și pe lingă ei au mai fost arestați încă cîțiva gospodari, așa că de prezent se află deținuți vr'o zece, ear în cercetare penală aproape 200 inși.

Acest rezultat e de tot trist și e de atribuit numai încăpățînării unor »fruntași ai satului« cari numaidecît vroeau să tragă folos din averea altora.

Folos din toată averea vor trage acuma numai avocații — jidovi, cari vor lua în sama lor apărarea acestor rătăciți, storcîndu-li pentru truda lor avocătorească multe mii de coroane.

Pînă cînd Doamne, ne vei lăsa să orbăcăm prin întuneric? De ce nu ridici Doamne orbia de pe ochii poporului nostru, sădînd în inima sa încredere în conducătorii săi naturali, în preot și învățător?

Agitația pan-sîrbă din Croația.

De cîteva zile opinia publică din Austro-Ungaria și îndeosebi din Croația este alarmată de desvălirea unui complot, urzit în Sirbia și îndreptat în contra monarhiei noastre, în urma căruia frații Pribicevici, membrii ai partidului independent sîrbesc din Croația au fost arestați.

Arestarea acestor doi frați a fost ordonată pe baza unor pretinse descoperiri cuprinse în broșura intitulată »Finale« scrisă de bosniacul George Nastici, care a jucat ca martor un rol însemnat în procesul pentru înaltă trădare intentat în Cetinie în afacerea complotului plănuit împotriva principelui Muntenegrului. La pertractare finală declarase adecă Nastici, că bombele, menite pentru uciderea principelui Nicolae, au fost furnizate de cătră arsenalul artileriei din Belgrad și că face această declarație, fiindcă e revoltat că ascuțișul mișcării revoluționare avea sa fie îndreptat în contra principelui Nicolae, pecînd dinsul și cei mai mulți membri, cari au participat la conferințele revoluționare, ținute în Belgrad, ar fi dorit, ca bombele să fie folosite pe pămînt austriac. Interesant este, că lui Nastici, deși s'a declarat de membru al complotului cu bombe, nu i s'a întimplat nimic, ci s'a reintors sănătos acasă și încă încărcat cu bani.

Din cauza purtării sale suspecte, ca denunțiant ordinar, Nastici a fost atacat cu violență de ziarul sîrbilor autonomi din Agram »Srbobran«, care intr'o serie de articoli a dovedit, pe bază de documente, că Nastici stă atît în serviciul guvernului austriac, cît și a celui muntenegrean și că drept remunerație pentru depozitiunile sale a primit mari sume

Dela acest primar „tînăr“ să ieie primarul »bătrîn« din Iliești pildă și să poruncească jidanilor din Iliești să nu vindă pe ascuns atita rachi în Dumineci, căci doară vede singur, că în fiecare Dumineci își sparg »goii« capurile ameteite de rachiul jidovesc. Stroištenilor, urmași sfaturile de bine și bunul Dumnezeu Vă va ajuta pe calea apucată!

Manevre. Miercuri în 19 a plecat la manevrele de brigadă regimentul nostru de infanterie teritorială No. 22, ear Joi regimentul de linie No. 41. În acest an manevrele se fac în Bucovina în districtele Storoiineț și Vijnța. Cvaritul general se află în Ciartoria. La aceste manevre vor lua parte și mai multe regiamente din Galiția.

Muzică românească. În palatul național, restaurantul Gottlieb, concertează de astăzi înainte renumitul taraf alui Georghiță Dinicu din București. Apelăm la toată suflarea românească să deie concurs acestui taraf, care stă sub conducerea măestrilor Dinicu și a pianistului Ionescu.

Candidați aromini pentru camera turcească. Se anunță din Solonic, că dl Bațaria, inspector al școalelor romine din vilaetul Solonicului, își va pune candidatura pentru un loc de deputat în parlamentul Turciei, în cartel cu junii turci. În districtul Caraferia, candidatul român va fi dl Toli Hagi-Goga, a cărui alegere pare sigură, căci toți delegații romini susțin candidatura d-sale. Hagi-Goga a fost mult persecutat de Halmi-Pașa, iar în urma instigațiilor grecești, el a fost exilat la Serres. Alte candidaturi rominești n'au fost încă desemnate.

Petreckeri populare. Filiala soc. Doamnelor romine din Boian aranjează Dumineci în 30 August c. la oarele 2 p. m. o petrecere populară îmbinată cu teatru, cîntări și jocuri naționale în grădina boerească lângă biserica ortodoxă. Venitul curat este destinat pentru sprijinirea școlărilor sermani dela școlile din loc. În vederea scopului uman este invitată toată suflarea românească din Cernăuț, Boian și din satele învecinate de a participa la aceasta petrecere. Comitetul.

Dumineci în 30 August a. c. n. aranjează meseriași romini din Clucucica o serbare jubilară împreună cu teatru, cîntări, declamări și dans în localitățile gospodărilor Nicolae Hlușcu. Atît inteligența cit și meseriași romini din capitală sint respectuos rugați la o participare cit de numeroasă. Inceputul la oarele 2 p. m. Intrarea 40 bani de persoană.

Dumineci în 30 August vor afla loc în Pătrăuț pe Suceava serbări mari îmbinate cu sfințirea casei societății „Viitorul« din Pătrăuț pe Suceavă. Programul: 1. Sfința liturgie cu sobor, 9 oare a. m. 2. Sfințirea casei, 11 oare a. m. 3. Petrecerea populară, 2 oare p. m. Cîntecele bisericesti le va executa corul din Dumbrăveni. Bufetul va fi în ordine dar în loc de băuturi, va fi numai apă proaspătă. Seara petrecerea se continuă în salonul cabinetului. Pentru comitet: C. Morariu, prezident.

APEL. Societatea „Sentinela“ din Vatra-Dornei face apel la toți autorii, editorii, jurnaliștii cum și la toate persoanele caritabile, cari iubesc și doresc rădicarea prin cultură a muntenilor romini, să binevoiască a contribui la înăvuierea bibliotecii prin trimiterea de cărți și reviste. Marimonioșilor donatori li se vor aduce mulțămite publice. Comitetul.

Bibliografie.

A apărut:

„Luceafărul“ No. 16 cu următorul sumar: Octavian Goga: Inviere (poezie). — I. Agîrbiceanu: Giuțu. — Victor Eftimiu: Cîntec (poezie). — George Murnu: Monura. antice din Roma (Termele lui Caracalla). — Victor Eftimiu: Atrodita (poezie). — O. C. și A. Tăslăuanu: Synnöve Solbakken de Björnsterne Bjönson (trad.) — Dări de samă: A. Vlahuță: „Din trecutul nostru“ și

Bertha von Suttner: »Jos armele. — Cronică: † Nicolae Popea. — Inaugurarea teatrului popular român din Șoimuș. Poșta redacției. — Aniz. — Ilustrațiuni: Vederi din Roma (Termele lui Caracalla).

Vieța românească Nr. 7. Iulie 1908 cu următorul sumar: I. Al. Brătescu-voinești: „Călătorului îi șade bine cu drumul“. — Gh. din Moldova: Versuri. H. Sanilevici: De ce cîntă păsările? — N. D. Cocea: Pinea albă. — A. Baltazar: Patru cruci (cu patru ilustrații). — E. Lovinescu: Homer travestit. — Ion Grămadă: Cum era pe vremuri la noi în Bucovina (cu 1 ilustrație). — D. D. Pătrășcanu: Invingătorul lui Napoleon. — C. Teodorescu-Șișești: Cronică economică. (Mișcarea pentru reforma funciară în Germania). — I. G. Duca: Cronică externă (Situatia în Austria). — Ar. Grădinescu: Cronică științifică (circulația materiei și energiei în natură). — Spiridon Antonescu: Cronică artistică. — Dimitrie Gheorghiu: Cronică financiară. — A. Mirea: Cronică veselă (Caleidoscop). — Tarascon: Cronică veselă (Fămituri). — George Tofan: Vieța românească în Bucovina. — I. Rusu-Sirleanu: Scrisori din Ardeal. — C. S.: Miscelania; Recenzii, Revista Revistelor, Mișcarea intelectuală în străinătate, Bibliografie. Iași, Strada Golia Nr. 52 »Vieța Românească« apare lunar cu aproximativ 150 pagini. Abonamentul pentru Austro-Ungaria un an 15 cor.

Apel.

Pentru »Internatul de fete romine« se caută o damă cultă, care să supravegheze copilele din acest institut. Etatea recerută este între 25 și 45 ani.

Damei respective i se vor încredința copilele spre îngrijire, ca ele să se poarte cu bunăcuviință, să-și urmeze lecțiile și să-și împlinească toate dătorințele.

Pentru acest post se recere mai mult iubire de neam și voința de a aduce și jertfe morale, decît studii. Cu toate aceste petentele vor alătura petițiunii respective atestatele școlare, cari le posed sau cel puțin vor indica în petiție studiile urmate, alăturînd testimoniul de sănătate și de moralitate.

Damele, cari ar reflecta la acest post sint invitate de a se prezenta în localitățile internatului: Cernăuț, strada Armenească No. 22, unde apoi vor primi lămuriri asupra altor condițiuni, cum este salariul etc. etc. Petițiunile se primesc pînă în 25 August st. n. a. c.

Comitetul »Societății Doamnelor Romine în Bucovina«

Apel.

Frați Romini!

Peste puține zile se începe un an școlar nou și tineretul setos de carte va roi iară din toate părțile la școală, ca să înceapă cu puteri nouă munca. Cu ocaziunea aceasta o sumedenie de bani părăsește buzunarele părinților, ca să acopere trebuințele multiple ale micilor cetățeni, dară mai ales ca să li procure cărțile necesare și revizite de scris.

Era un timp, cînd ne vaieram toți, că o mulțime de bani rominești se duc și cu ocaziunea acea-

sta în punga străinilor, cari nu numai, că nu ne serveau culant, dară luau și prețuri de tot mari, neavînd teamă de vr'o concurență.

Dorul de muncă și iubirea de neam ale mai multor Romini ade-vărați au știut să înjghebeze înainte de cîțiva ani în străvechea metropolă Suceavă o librărie și tipografie rominească, care după multă muncă și după ce a trecut prin toate bolile copilăriei, a ajuns astăzi să facă onoare atît vrednicilor întemeiatori, cit și destoinicilor conducători.

Astăzi librăria »Școala Romînă« din Suceavă este prima librărie rominească din toată Austria și poșede un neîntrecut *depozit de cărți nouă și anticvare, edițiile cele mai noue; caete, omnibuse, în toate mărimile, revizite de scris, desemn și pictură și cărți ilustrate* din editura proprie cu vederi din Suceavă și împrejurime. Aceste se capătă numai la »Școala Romînă« din Suceavă cu prețurile cele mai ieftine și de calitate cea mai bună. *Cărți de lectură de tot felul și în toate limbile se comandă la cerere pînă în 6 zile dela ori și ce librărie, avînd »Școala Romînă« relațiuni cu cele mai renumite librării din Romînia, Austro-Ungaria, Germania, Franța și Anglia.* (De observat este, că toate cărțile din editura »Minerva« și »Alcalay se află totdeauna în depozit la librăria »Școala Romînă« din Suceavă.) Un asortiment special și bogat de tot felul de *articole de toaletă ca: cravate, gulere, manșete, mănuși, bumbi, bastoane, portmoneuri, cuțite, parfumerie etc.*, precum și tot felul de mătăsuri și bumbac de cusut, s'a introdus de curînd cu mult succes pe lângă librărie.

În tipografie se execută precis și estin tot felul de *tipărituri pentru parohiate, conduceri școlare, bănci, comande de jendarmarie ș. a.* Un mare depozit de tipărituri rominești și nemțești, legate solid, stă la dispoziția doritorilor. Pentru conducerea școlare s'au tipănit acu toate **catalogele și tipăriturile în limba romînă.** (Onor. conduceri școlare din întreagă țeara sint rugate să comande catalogele trebuincioase în limba romînă sau germină prin o cartă postală, dînd numai numărul catalogelor și a copiilor. Catalogele solid legate se vor trimite la fiecare conducere franco.

Depozit bogat de cadre pentru icoane în toate mărimile și o legătorie de cărți bine condusă, stau la dispoziția publicului.

Conducerea librăriei și a tipografiei și un personal excelent i-și dau cea mai mare silință, ca publicul să fie bine servit.

Și totuși sint încă mulți Romini și creștini, cari trec pe la ușa »Școalei Romîne« și se duc de dau banul lor la străini.

Apropiîndu-se începutul anului școlar, apelăm călduros la toată suflarea creștinească din împrejurimea Sucevei, ca să cumpere toate cele necesare numai dela »Școala Romînă«.

Plățiți
ABONAMENTELE!

Publicațiune

privitoare la anul școlar 1908/09.

Primirea școlărilor în clasa I se va face la 1 și 2 și eventual la 3 Septembrie. Elevii, cari doresc să fie primiți, au să se anunțe în zilele induse, între oarele 8—10 a. m. fiind însoțiți de părinți sau de locoșitorii acestora și să prezinte un certificat de botez sau act de naștere și — la caz, c'au frecventat a 4 clasă, resp. al 4-lea an al unei școale primare publice — testimoniul din semestrul de pe urmă. În »înștiințările școlace« ale semestrului din urmă, cari cunform emisului i. c. ș. i. r. din 9 April 1898 No. 5329 ex 97 trebuie să aibă clauzula: »a anunțat trecerea la o școală secundară«, este de clasificat rezultatul în învățatura limbii de instrucție cu o singură notă. Elevul, care e primit are să solvească o taxă de 7 cor. 66 b.

Elevii, cari au aparținut în anul trecut institutului acestuia, au să se anunțe în 31 August în clasele destinate pentru dinșii; dinșii trebuie să prezinte testimoniul de pe urmă și 2 exemplare »națională«, complet scrise și să solvească o taxă de 3-10 cor. eventual 3-40 cor., dacă nu sint liberi de solvarea taxei școlare (didactru).

Elevii corigenți la un obiect, cei neclasificați și cei cari vrau să facă examenul de primire în clasa II—VIII au să fie examenați la 1 Sept. dela oarele 8 înainte; cei corigenți la un obiect și cei nelasificați, trebuie să se anunțe la aceste examene la 31 August (8—9 h), ear anunțarea în examenile de primire o să se facă în 27 August. Anunțarea și peimirea privatistilor se face în acelaș fel și la acelaș timp ca și a celor publice. Tedeul se va celebra la 4 Sept.

Direcțiunea gimnaziului gr.-or.
din Suceavă.

Avis!

Cu începutul anului școlar 1908/9 se reorganizează școala profesională pentru lucrarea lemnului din Cîmpulung activîndu-se cu data amintită un atelier (lucrătorie) pentru stoleritul de mobile și clădiri și o dispărțitură pentru maiestri din branja stoleritului.

a) Atelierul pentru stolerit are menirea de a pregăti în decurs de doi eventual de trei ani pe acei juni, cari au împlinit vîrsta de 13 ani și au finit cu succes bun școala pop. și vroiesc să se perfecționeze pentru breasla stoleritului în privința tehnică și comercială ca calfe de stoleri.

b) Școala pentru măiestri are menirea de a pregăti pe acele calfe din branja stoleritului prin un învățămînt practic și teoretic, spre a putea exploata această meserie de sine stătător ori spre a putea ocupa postul de maiestru ori conducător de atelier și fabrică.

Această secțiune va dura numai un an și se vor primi numai acele calfe, cari vor documenta o praxă cel puțin de un an.

Atestatul de absolvare a acestui curs autorizează spre exploatarea independentă a stoleritului.

Inscrierile la aceste cursuri vor avea loc la 30 și 31 August 1908 st. n. în localitățile școalei profesionale din Cîmpulung.

In atențiunea

comitetelor naționale districtuale.

Starea politică actuală din țară pretinde imperios strângerea rândurilor noastre și formarea unei falange compacte, care să poată da piept cu uraganul, ce ne amenință. Urmind acestei necesități și în conformitate cu deciziunile dela adunarea din 27 Iulie a. c. „comitetul executiv“ a decis ținerea de adunări în districte. „Comitetul executiv“ și cu el întreaga țară are interes, că la aceste adunări să participe numai bărbați de absolută încredere, bărbați desinteresați și cu tragere de inimă pentru nevoile și durerile noastre.

Timpul și starea politică a avut drept urmare, că în sinul comitetelor districtuale s'au petrecut schimbări și că comitetele districtuale nu mai sînt complete, în acea măsură, cum au fost ele alcătuite după memorabilul meeting din Suceavă dela 21 Faur 1907.

O completare a acestor comitete districtuale, în măsura dela alcătuirea lor, se impune de sine.

Comitetele naționale districtuale sînt deci invitate cu toată insistența, de a se întruni în ședinți plenare, pentru a se completa prin alegerea de bărbați vrednici.

Mai departe sînt comitetele invitate de a aduce la cunoștința comitetului executiv ori și ce schimbare făcută între membrii

săi și anume cel tîrziu pînă la 1 Septembrie a. c., ca biroul comitetului executiv să poată rectifica listele bărbaților de încredere.

O amîinare a completării comitetelor districtuale e absolut imposibilă și afară de asta și neoportună.

Concursuri.

Cu începerea anului școlar 1908/09 sînt de ocupat în atelierul de țesut șese locuri din despărțitura pentru pinzari de meserie, pentru cari acest curs va dura doi ani, și șese locuri în cursul de patru luni pentru țărance, resp. pentru fete de țaran.

Fiecare elev primește un stipendiu de 20 coroane lunar.

Reflectanții (reflectantele) au să înainteze petițiile lor în persoană la conducerea atelierului de instrucțiune pentru țesătorie, Cernăuț, strada lumii noue No. 10, pînă la 30 August st. n. 1908.

Petițiile au să fie însoțite de următoarele alegate:

1. Act de indigenat (bucovinean),
2. Act, prin care se documentează vîrsta de 15 ani impliniți,
3. Invoirea părinților sau a tutorilor.
4. Pentru pinzarii de meserie testimoniul ultim școlar.

În cursul de patru luni se vor primi numai reflectante, cari au ceva cunoștință în ale țesutului.

Cu începutul anului școlar 1908/09 se vor ocupa la școala de coșărcărit în Storojineț cinci locuri libere. Instrucțiunea durează 3 ani.

Fiecare elev primește un stipendiu de 20 cor. lunar. Reflectanții la un loc liber vor prezenta petițiunile lor după puțină în persoană pînă la 30 August a. c. la direcțiunea școlii de coșărcărit a țării în Storojineț.

Petițiile vor fi însoțite de:

1. Act, prin care documentează vîrsta implinită de 14 ani.
2. Act de indigenat.
3. Adevărîță despre invoirea părintelui sau al tutorului.
4. Testimoniul școlar ultim.

Cernăuț, 14 August 1908.

Dela comitetul țării al ducatului Bucovina.

Din fundațiunea comemorativă »Impărăteasa Elisaveta« pentru orfani sînt de acordat cinci ajutoare de cîte 200 coroane.

La aceste ajutoare sînt îndreptățiți acei orfani de amîndoi părinți și lipsiți de mijloace, cari au indigenatul bucovinean și se află în vîrsta de 3—14 ani.

Petițiunile pentru aceste ajutoare, provăzute cu certificatul de împămintenire și cu testimoniile de boțez resp. de naștere, și de pauperitate, sînt de înaintat de către episcopii orfanilor respectivi la Comitetul țării pînă în 10 Spt. a. c. și anume prin i. r. pretura districtuală sau primăria comunală (magistratul orașenesc) al domiciliului orfanului, cari office au de adevărit spusele documentare despre referințele familiare și materiale ale petentului.

DE CITIT

de aceia cari suferă de bronșite, catare, guturairi vechi neglijate.

Un guturaiu neglijat sau tratat rău se termină adese prin a degenera în bronșită, cînd nu se transformă în ftisie pulmonară; cîte odată accesele devin așa de dese și violente încît întreaga constituție este sdruncinată; somnul este aproape cu neputință, pulsul este febril, cea mai mică impresie de frig indoește suferințele. Foarte adesea se formează tubercule, cari înmulțindu-se, obstruiesc plămîni; cînd fac puroiu, devin focarul desorganizației celulelor plămîniului și ocazionează pierderi mari de substanță ce poartă numele de caverne. Boala este însoțită de o lîncezală fără suferință, de o melancolie continuă. Scurpăturile

mai întăiu albe, virează din ce în ce spre o colorațiune de prost augur și în ultima perioadă sînt de un cenușiu verde. Existența nu mai este decît o agonie lentă și se stînge în deplină cunoștință.

De aceea trebuie prea bine băgat de seamă la un guturaiu care tărăgănește și mai mult încă la un început de bronșită. Trebuie împedat răul înainte de a degenera în afecțiune mai gravă și mijlocul cel mai sigur este de a-l combate dela început.

Microbes détruits par le Goudron Guyot.

O linguriță de cafea de Goudron de Guyot amestecată în fiecare pahar de apă sau de beutură ce se obicinuște a se lua la masă ajunge foarte adesea pentru a vindeca în scurt timp guturaiul cel mai încăpăținat și bronșita cea mai învechită. Se poate ajunge să se combată și să vindece chiar o ftisie bine daclarată. În acest caz goudronul Guyot oprește descompunerea tuberculelor plămîniului, omorînd microbii răi, cauzele acestei descompuneri. E simplu și adevărat.

Dacă cineva voește să vă vinză cutare sau cutare produs în locul adevăratului Goudron de Guyot, nu vă încredeți, e din interes. Este absolut necesar pentru a obține vindecarea bronșitelor, catarelor, guturairilor vechi, neglijate și a fortiori astmului și ftisiei, de a cere la farmacie adevăratul Goudron de Guyot. El se obține din goudronul unui pin de mare special, care crește în Norvegia și e preparat chiar de Guyot, inventatorul goudronului solubil, ceea ce explică eficacitatea sa cu mult superioară tuturor produselor analoage. Pentru a evita orice greșală, priviți eticheta: adevăratul Goudron Guyot poartă numele lui Guyot și tipărit cu litere mari și semnătura lui în 3 culori: violet, verde, roș și în mod oblic precum și adresa: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris. — Acest tratament costă numai 10 bani pe zi și vindecă.

Depozit: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris, și la toate farmaciile.

În Cernăuți se găsește în depozit la:

Schmidt & Fontin, str. principală 12.
Farmacia Sigmund Landes.
Farmacia la »Schutzengel«, Ph. Füllbaum & Papp.
Joseph Barber, str. Rusească 23.
Farmacia la »Versehung Gottes«, M. Rubinoviez.
K. k. »Kreisapotheke«, George Gregor Piața principală.

👉👈 Petiți „Apărarea Națională“!

Pictor decorator

Joan Ladu

absolvent al școlii de artă și industrie din München

Cernăuț, str. Dr. Jgel Nr. 16

recomandă atelierul său pentru

Zugrăvit de căsi, după modelurile cele mai none; de biserici firme, vâpsit și lucrat de --- Uși, ferești, mobile etc. special în imitațiuni de tot felul de Lemn, marmură, și toate lucrările atîngătoare de branșa asta.

Praxa și teoria mea de 20 ani făcută în orașele: V i e n a, M ü n c h e n, P e s t a și diferite orașe din Elveția îmi dau speranța a fi în stare a satisface pe deplin dorințele onoraților mei clienți și în cele mai delicate pretensiuni.

Primesc și execut cu cea mai mare acurăteată ori și ce comandă.

Fiind unicul Român în loc, rog respectuos sprijinul on. T. P. public.

Cumpărați numai la

„Prăvălia romînească“

Marfă bună. — Prețuri moderate.

Recomand atelierul meu de

tuns, bărbierit și frizat

ALEXANDRU URSU

Cernăuț, piața principală 3.

In ogradă la stînga.

Copile din casă bună

află învățămînt liceal, gimnazial, muzical cît și conversație franceză și engleză.

Elevele pot fi primite și în gazdă dară numai în număr restrîns. — În vederea primirii mărginite a elevelor, se roagă a face anunțurile pînă la 25 August

Mila Hřimaly

Cernăuț, strada Reședinței Nr. 1.

Mulțămita publică.

Din incidentul trecerii la cele eterne a neuitatului nostru fiu, soț resp. tată, ginere, frate, cumnat și unchiu

ILIE DAN

consilier c. r. de tribunal în Suceava

s'au manifestat față de defunctul atita simpatie și alipire, încît nu ni e posibil, de a mulțami în mod cuvenit fiecărui stimătoriu, amic și cunoscut.

Primiască deci toți consolatorii, cari în persoană sau scrisual ni-au dat espresiile lor de condolență și au onorat pre repausatul cu stimata lor prezență la actul funebral și au depus cununi la racla defunctului, pe asta cale mulțămitele noastre adinc simșite.

Indeosebi exprimăm mulțămita noastră profundă prea venerabililor p. t. preoți funcționari, în frunte cu P. C. Sa părintele Archimandrit Gedeon Balmoș, amploiaților de tribunal, în frunte cu d-nii Pridie, președinte și Olinschi, procuror, dela capitanatul din loc, în frunte cu dl comisar Cojocariu, reprezentanților comunali, în frunte cu primariul dl Dés Loges, prea onoratelor societăți »Școala romină«, »Ciprian Porumbescu«, »Insoțirea orășenilor romini« și »Reuniunea de cîntare germină«, al cărora membru activ a fost defunctul, profundă mulțămită tuturor p. t. domnilor cari au executat în mod artistic cîntările funebrale, — domnilor Brichze, inspector de finanțe, Baranowski notar, Tarasievici inspector școlor districtual, domnilor advocați, medicișiști, judecători laici etc. etc.

Suceava, în August 1908.

Familia întristată.

LICITAȚIUNE DE LEMN DE LUCRU.

La **Direcția bunurilor fondului religionar gr.-or. din Bucovina** vor afla loc la **24 Septemvre a. c.** oarele 12 m. (timp local) tratări asupra ofertelor incurse pentru vinderea de lemn de brad și molid în trunchiu și anume:

1) relativ la exploatarea unei suprafețe de 1551-39 h în cercurile silvice de exploatare **Straja** și **Brodina** pe timp de 9 ani. (Cumpărătorului i-se pune la dispozițiune gratuit ferestreul cu vapor din Falcău).

2) relativ la exploatarea unei suprafețe de 602-91 h în cercul silvic de exploatare **Brodina** pe timp de 9 ani. (Cumpărătorului i-se pune la dispozițiune grătuit ferestreul cu vapor și apă din Brodina).

Publicațiuni și condițiuni de vînzare detaliate stau la dispozițiune la direcțiunea anumită și se trimit la dorință reflectanților gratuit.

Dela direcțiunea bunurilor fondului gr.-or. bucovinean.